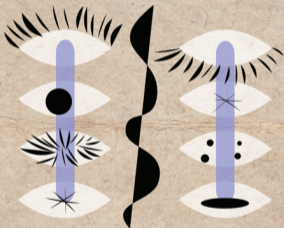

KUSTÓDI

// ARIANINA KNIHA

EVA MALITI
FRAŇOVÁ

KUSTÓDI //
Arianina kniha

EVA MALITI FRAŇOVÁ

KUSTÓDI //
Arianina kniha

slovar

Vyšlo s podporou Literárneho fondu.

Projekt podporil Medzinárodný vyšehradský fond.

The project was supported by the International Visegrad Found.

Copyright © Eva Maliti Fraňová 2017

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2017

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Prvé slovenské vydanie

Zodpovedná redaktorka Miroslava Vallová

Editorka Zuzana Šeršeňová

Produkcia Dana Klimová

Návrh obálky Lenka Šturmankinová

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač KASICO, a. s., Bratislava

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným odporúčaním pre konečných predajcov.

ISBN 978-80-556-2992-6

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

OBSAH

I	ZIMNÝ PRECHOD/MAMA	9
II	ARIANA	21
	MAMINE HISTORKY	21
	LEGENDA O BÁSNIKOVI	31
	KRITIKA	49
	KRAČÚN JE STRAŠIDLO	57
	FILM, FILM, FILM!	66
	MUŽ ZHORA	74
	MAPA LÁSKY	80
	LAHKOSŤ BYTIA	88
	TEROR	95
	NIKDY NIE SI SAMA	100
III	MÚZEUM	111
IV	STRATENÁ/DENNÍK	153
V	A JEDNO ZÁZRAČNÉ POPOLUDNIE	165

Moja kniha osudu je napísaná a ja musím už len listovať.

Internetová blogerka

I

ZIMNÝ PRECHOD/MAMA

Ariana prešla údolím smrti hneď na začiatku zimy. Dovtedy netušila, že ju niečo také čaká, nemohla to tušiť, hoci udalosti prichádzali jedna za druhou a každá bola výstrahou. Nič nebola schopná predvídať a nechcela si uvedomiť, že sa život až priveľmi spája so smrťou. Veci sa diali celkom nebadane, pravda, po tom, čo bolo s Markom, nabrali až prirýchly spád. Takto sa jedného dňa stalo, že Ariana vošla do predsiene, nakukla do izby a uvidela mamu v kresle. Bol to bežný pohľad, no tentoraz sa jej niečo nezдалo, mama vyzerala divne, akoby neisto a pozerala sa niekam mimo. Ariana zosúchla z chodidiel topánky jednu o druhú a naboso vbehla za mamou, tak ako v detstve, keď za ňou chodila z miestnosti do miestnosti a niečo jej rozprávala (mama vravela, že za ňou chodí ako teľa za kravou). V dospelosti za ňou chodila menej, mama bola kritická a Ariana, ktorá mala už dosť rokov, to neznášala.

„Mami, čo je?“

Mama k nej obrátila hlavu.

„Mami...“ pozrela mame zblízka do očí, ponorila pohľad až na dno sivých, zakalených dúhoviek s vyblednutými zrenicami: „To som ja, Ariana!“

A mama naďalej zotrvala v divnom stave, vyzerala, akoby bola celkom sama. Vypadli jej aj slová a bez nich odišla do nemej samoty. Chvíľkový výpadok mysle však čoskoro skončil a reč začala naskakovať. Mama sa vrátila.

„Arianka...“

„Si hladná?“

„Chcela by som...“ začala mama.

„Čo by si chcela?“

„Chcela by som... chcem...“

Ariana sa na mamu zadívala pozornejšie.

„Čo chceš?“

„Ten rožok... Ako sa volá... taký bodkovaný... to slovo... spisovateľ...“

„Spisovateľ?“ Ariane v hlave preblesklo rýchle spojenie, pozdvihla zrak k domácej knižnici. Na druhej polici odhora medzi množstvom knižiek, kúpených zväčša vďaka otcovej čitateľskej záľube ešte v 60. rokoch minulého storočia, hneď zbadala titul s otáznikom „Požičiate nám manžela?“ Graham Greene... Pozrela na mamu: „Myslíš graham?“

Mama s ulahčením vykrikla: „Graham!“ Potom povedala: „Prines mi z komory jeden grahamový rožok.“

Ariana priniesla rožok a mama, spokojná, že objavila slovo, začala rožok žuvať s oživeným výrazom tváre, premieľajúc sústa bezzubými ďasnami, lebo doma odmietala nosiť zubnú protézu. No Ariana, ktorej sa to vôbec nepáčilo, ju nenapomenula, že má protézu nosiť stále, a nielen z estetických, ale hlavne zo zdravotných dôvodov, v tej chvíli myslela len a len na Grahama Greena.

V nekončiacom sa sústreďení mysle jej ušlo, že postupne mama naozaj ochorela. Vôbec nezaznamenala, kedy sa to stalo, a mohla na to prísť skôr, veď mama tu a tam vyslovila scestnú úvahu, akože, čo tu ešte hľadám, pridlho žijem, nechcem už žiť. Ariana ju zakaždým okríkla, no hlbšie do jej myšlienok nevníkala. A že sa zaujíma o eutanáziu, zistila až vtedy, keď ju raz pristihla, ako v kresle, zvalená na operadlo, s časopisom doslova nalepeným na nos – číta o eutanázii nejaký článok. Článok bol kritický a mama vedela aj z kostola, že Boh eutanáziu neschvaľuje, ale predstava, že by si pomocou eutanázie urýchlila odchod zo sveta, ju asi vzrušovala: stále opakovala, ako neznáša bolesť, aký nízky má prah bolestivosti a že je lepšie umrieť, než znášať utrpenie. Otvorene Ariane nepovedala nič, no eutanázia jej asi nedala pokoj a pravdepodobne myslela aj na žiadosť o eutanáziu, keby

v budúcnosti vážne ochorela. Ariana na to prišla celkom náhodou, keď sa jej mama nenápadne spýtala, kde sa taká žiadosť podáva. Ale zase ju len rýchlo odbila. Bola plne zamestnaná vlastnými myšlienkami a maminým uleteným nápadom nepripisovala až takú dôležitosť.

S ochorením sa to zomlelo rýchlo, čo Ariana nečakala, veď ich spoločná existencia doposiaľ nemala veľké výkyvy. A tu zrazu bola mama chorá a celý život sa šiel vykoľajiť. Pravda, spočiatku si Ariana nič nepripúšťala a maminu chorobu brala ako nejakú ťažšiu chrípku či angínu, rátala, že mama si pomôže. Cez deň vstávala od počítača a chodila sa na ňu pozeráť, či sa stav nezlepšil sám od seba. Stav sa však nezlepšoval. Potom prišli na rad lekári, no ani tí nestačili, hoci ju vyšetřovali a predpisovali jej lieky, ktoré mama poctivo užívala. Istý čas Ariana vážne verila, že mama od tých liekov vyzdravie, ale výsledok bol opačný a ona len chradla a chradla. A potom zo dňa na deň prestala chodiť, pretože ju – ako tvrdila, neniesli nohy. Aj v tejto situácii bola Ariana presvedčená, že sa skôr či neskôr vzchopí a vstane so svojou barličkou. Vôbec jej nenapadlo, že mama tajne vysadila väčšinu liekov, keďže začala z nejakého dôvodu pilulky pokladať za zbytočnosť. A odmietala ísť do nemocnice, hoci lekári naliehali, tvrdili, že je hospitalizácia nutná, a Ariana v ambulanciách len krčila pleciami a habkala, že mama sa lieči doma. Jednoducho ju v skutočnosti nedokázala prinútiť, aby do nemocnice nastúpila. A možno si vlastne do dôsledkov nechcela uvedomiť, kam proces smeruje. Nechcela pochopiť, že mamina silná vôľa rozhodla za svoje telo, zatiaľ čo dušu plánovala poručiť Bohu. Ariane to všetko došlo až neskôr. Ale nakoniec si musela pripustiť celú pravdu. Mama pred Vianocami zomrela.

Ešte večer žila a dívala sa na Arianu s prosbou vo vyhasnutých očiach. Ariana stále nič nechápala a vôbec sa jej nepáčilo, že mama prosí. Vždy bola pre ňu autorita s neoblomnými názormi a predstavami, ktoré bývali niekedy konzervatívne a inokedy prekvapujúco liberálne (položartom sa dožadovala marihuany, lebo vraj pomáha na pamäť), často tvrdohlavá a svojvoľná, bojujúca s Arianou o prvenstvo. No Ariana

bola na takú mamu zvyknutá a netúžila nič meniť. Aj teraz sa radšej pozrela inde, aby nebola svedkom maminej slabosti... A mama sa chcela len napiť, pýtala si vodu, čo Ariana vôbec nepochopila. Mama dokonca vydala tichý zvuk, možno niečo aj vyslovila, ale reakcia neprichádzala, a tak zmlkla. Vtedy ešte bola živá, nevládnou hlavou spočívala na dvoch veľkých vankúšoch a roztekaným pohľadom blúdila navôkol. Dovidela práve na stenu, kde kedysi povešala rodinné fotografie rôznych veľkostí. Očami sa nakrátko pristavila na veľkom otcovom portréte. Otec zomrel už dávno, aj preto (ale nielen preto, dôvodov bolo viac) Ariana uviazla pri mame, tu v rodičovskom byte. Potom skĺzla pohľadom k svojej vlastnej fotke, kde mala asi rok. Fotka spravená v ateliéri, malá mama sedí pri váze s kvetmi a uprene sa díva do objektívu... Mama sa pozrela nabok, oči sa jej leskli. A hlesla zrozumiteľnejšie:

„Chcem piť...“

Ariana tentoraz zreteľne počula mamine slová a rozbehla sa do kuchyne. Ale na polceste zastala. Celkom nevhodne ju totiž uchvátil vír myšlienok o Markovi (samozrejme, že nešlo o Grahama Greena...). Na Marka myslela tak veľmi intenzívne aj preto, lebo si v kútiku duše predstavovala, že si po ňu prídu policajti a odvedú ju ako jedinú svedkyňu jeho smrti. Znovu si pripomínala, ako spadol, aj to, ako všetko skomplikovala, keď ušla z miesta činu, namiesto toho, aby utekala k telefónu a zavolala na príslušné miesta. Ale veď to bola nešťastná náhoda! Nemohla ho zachrániť! Nech sa deje čokoľvek, všetko bude zapierať. Nič nevie, nič si nepamätá... No zožierali ju pocity viny a hľadalo svedomie. Neochraňovala ho, ako mala, sama sa obrala o právo smútiť za jeho láskou... A mama tichým hlasom zavolala tretíkrát:

„Ariana!“

Konečne sa spamätala. Ach, mama! Rozbehla sa do kuchyne. Tu sa ozvalo zvonenie. To budú oni, policajti. Ariana zmenila smer, namiesto do kuchyne prešla po špičkách k vchodovým dverám. No keď pozrela cez kukátko, nevidela nikoho. V strachu sa otočila a s očami vyvrátenými nahor nechala myšlienku kmitať hlavou, potom zaškúlila nabok

a v jej zornom poli sa zjavila driemajúca mama. Až vtedy si uvedomila, aká je biela, mala bielu tvár s nezvyčajne vystupujúcim nosom a na sebe biely paplón, pod ktorým sa črtali obrysy nehybnej postavy. Mama otvorila oči a pohla perami. Ariana si spomenula, že chce piť. Rýchlo priniesla z kuchyne pohár vody, no keď jej ho prikladala k ústam, mama odmietavo mykla hlavou. A zase pohla perami.

„Čo chceš?“ spýtala sa Ariana.

„Zomieram,“ zašepkala mama.

No ani vtedy nedokázala Ariana mame porozumieť.

„Čo mi to tu hovoríš?! Veď žiješ, nemôžeš len tak zomrieť. Nemáš ani také bolesti...“

„Mám!“ slabo, no rozhodne povedala mama.

Potom sa na Arianu nezúčastnene pozrela a z posledných síl tuho zažmurila oči, podobná dievčatku, čo si myslí, že ju cez zavreté oči nikto neuvidí... A dodýchala. Bol utorok, 15. decembra. Ariana prechádzala údolím smrti.

* * *

Ariana zaspala a vo sne počula zvonenie. Sedeli s Markom na zasneženom hrobe, všetko navôkol bolo biele a oni sedeli v mraze celkom nahí. Od veľkého chladu stuhli a vyzerali ako náhrobné súsošie. Nad súsoším zakrúžila straka, otvorila zobák, ale namiesto škrekotu sa ozvalo zvonenie. Kde si, Marek? Ariana sa prebrala z krátkeho spánku a pocítila, že je strašne smutná. Driemala v kresle pri posteli, na ktorej ležala mŕtva mama. Ležala celkom ticho a mala pootvorené oči, lebo po eutanázii (bola to určite eutanázia, čo iné?) sa Ariana neodvážila zatlačiť jej viečka. Teraz sa naklonila nad posteľ a ešte raz sa chcela vnoriť pohľadom do maminých očí, no zastavila ju neprechodná bariéra, v očiach nebol ani náznak života. To už asi z mamy odletela duša... Znovu zadrnčal zvonček, tentoraz naozaj.

Ariana prešla k dverám, pozrela cez kukátko, stále v očkávaní policajtov (v spánku zabudla, že čaká na ľudí, ktorí mŕtvu mamu odvezú). Áno, boli to oni, nemali však na hlave

policajtské čiapky. Ariana počula, že policajti bez čiapok nie sú vo výkone služby. Čo to ale znamená v tejto situácii?

„Kto je tam?“ spýtala sa opatrne.

Nie, neboli to policajti, ale pracovníci márnice, prišli, aby odviezli nebožkú (v ich slovníku sa mame vravelo nebožká, no aj naozaj bola mama nebohá a už navždy mŕtva). Priniesli si za tým účelom špeciálne nosidlá, na ktoré ju položili a prikryli od hlavy až po päty čiernou nepremokavou plachtou. Ariane utkvelo v pamäti, že cez otvor v plachte svietila belasá farba maminej bodkovanej nočnej košeľe... Ešte predtým jeden pracovník mame nasilu zatlačil roztvorené oči, zatiaľ čo druhý si od Ariany vyžiadal oblečenie a topánky do truhly. Hneď sa aj porúčali.

„Ale ja nechcem pitvu,“ upozornila ich Ariana.

„To poviete na patológii, úradné hodiny sú každý deň.“

„A kde to je?“ vybehla za nimi, veď sa vlastne nestihla s mamou ani rozlúčiť a nebolo jasné, či ešte bude príležitosť. No zriadenci sa už aj pratali, akoby im za päťami horelo, rýchlo nastupovali do výťahu, ktorý bol veľký ako nákladný, museli sa ponáhľať, mali pred sebou ďalšie prevozy mŕtvych, a tie bolo treba včas stihnúť. Výťahové dvere sa zatvorili a výťah sa s bzučaním spustil nadol.

Po ich odchode doľahla na Arianu prázdnota. Čo bude, keď mama už nie je? Asi nič. Ešteže môže žiaľ. Potom si uvedomila, že o pár dní bude pohreb, hoci nie klasický, mama sa napriek svojmu svetonázoru ešte za života rozhodla pre spolnenie, desila ju predstava, že by nedajbože dolu pod zemou precitla. Ariane čoraz jasnejšie dochádzalo, že si svoj skon naplánovala dopredu a premyslela ho do najmenších podrobností. V živote bol pre ňu prvoradá praktizmus, vždy presne vedela, čo chce. Ariana tuho premýšľala, no akonáhle sa myšlienky trochu rozptýlili, opäť sa jej v pamäti vynoril Marek. Vracali sa spomienky na otrasný večer, čo prežila vlastne len niekoľko dní pred maminým skonom... Prečo ho nechala zažať tú lampu? Mohla sa dovtípiť, že v starej klubovni bude lampa pokazená a nezasvieti, len kopne ako neposlušná kobyľa... V mysli mala stále scénu s Markom – ako

otvoril ústa v smrteľnom výkriku a zabodol do nej vytreštené oči. A do toho mamine mŕtve oči. Oči sa striedali... Schúľila sa na gauči v obývačke, nohy si prikryla dekou, poskladanou naboku pri opierke, tak ako ju ešte pred mesiacom uložila mama. Hneď zaspala.

Z maminých mŕtvych očí Ariana vyčítala, že duša už odletela, ale nebolo to tak. Duša dozaista naďalej prebývala niekde nablízku a nemala pokoj. V spánku Arianu morili ťažké sny, v ktorých sa zjavovala mama. Niekedy mala maminu tvár tesne pred sebou, zreteľne počula, ako jej kladie nejakú otázku, ale nenachádzala odpoveď, len kričala: „Neviem!“ No nevychádzal z nej hlas, iba stonanie. Takto si v noci vôbec neodýchla a cez deň spala s otvorenými očami, tmoliac sa po byte ako mátoha. Von nevychádzala, len keď vyslovene musela. Medzitým bol pohreb, v podstate pekný a dojemný na to, že sa konal v neosobných priestoroch krematória. Pri pohrebnom obrade sedela Ariana sama v rade stoličiek pred katafalkom a vzlykala znútra, lebo sa nedokázala rozplakať. Hlboký žiaľ ochromil celé jej telo a zablokoval aj slzné kanáliky, slzy nemali kadiaľ ísť von. Zato niektorí smútoční hostia z radov maminých kolegov plakali, bola obľúbená vďaka jemným iskierkam ostrovtipu, no všetci uznávali aj jej vecnosť, prekvapivo spojenú s prýštiacou životnou silou... Po pohrebe sa zúčastnení zhovárali v malých hlúčikoch a potom za hlaholenia zvonov odchádzali ľahkým krokom, akoby povzbudení tým, že rozlúčka bola dôstojná a že sa dá odísť zo sveta v podstate na úrovni. Posledná Ariane kondolovala jedna známa, možnože dokonca priateľka, pracovala na univerzite. Venovala jej pri tom časopis, kde mala vraj uverejnenú poviedku a celkom od veci sa spýtala, či niekedy vída Marka. Ariana nič nechápala, aj sa prelakla, odbehla od nej ako od nakazenej. Sťažka zostupovala dolu po schodoch krematória a cítila sa ako stelesnenie bolesti.

A dni plynuli, no pokoj neprichádzal. Ubehol týždeň, aj dva, a vôbec nič sa nezmenilo. Pokúšala sa písať, hoci to v takej situácii nedávalo žiadny zmysel. Zúrivo otvárala počítač, energicky klepala dvomi prstami s úmyslom dotiahnuť

rozrobenú vec, no nechytala sa, a hneď aj počítač zatvárala. Mama mala asi pravdu, keď stále rýpala do jej písania a zdôrazňovala, že ak nemá napísať bestseller, tak nech nepíše a drží sa svojho knihovníckeho remesla. Nestačí si len vymýšľať, písanie je drina. Knihy je jednoduchšie čítať, než písať. A ešte vravela, že najlepšie je sedieť v knižnici a knihy požičičiať... Ariana v živote prešla viacerými zamestnaniami a nakoniec zakotvila práve v knižnici, mala na to viac dôvodov, ale jedným z nich bolo hľadanie pokoja na písanie. „Čo to táraš, veď knižnica s písaním súvisí!“ odporovala mame. Tam medzi knihami, dielami mnohých spisovateľov, sa jej darilo udržiavať si ilúziu o sebe samej, a tiež byť patrične koncentrovaná. Boli tu myšlienky, ktoré na písanie potrebovala. Zato Marek jej tvorbu uznával, hoci si z nej uťahoval, že ťuká do počítača ako ďateľ a že prozaici si musia tvorbu odsedieť a sú ako väzni (on vravel, že sú mukli). Naopak, básnici ľahkým perom zachytia na papieri svoj spev v písmenách namiesto nôt a potom niekam odletia ako vtáky. Ariana vždy oponovala: „A čo rýmy a metrum a celá prozódia?“ – načo Marek vyhlasoval, že ho to nestojí vôbec nič, pravidlá má v sebe od prírody. Zasnívala sa. Chodila po byte v nádeji, že bude zase rozradostená a šťastná, ako vždy, keď sa mala stretnúť s Markom. Pristupovala ku kuchynskému oknu a nedočkavo sa dívala na koniec ulice, odkiaľ zvyčajne prichádzal. No vzápätí ju ovalila drsná realita. Veď Marek už nie je. A nebola ani mama. Nič ju nečaká... Predstavovala si nadchádzajúcu noc a prepadala sa do čiernej jamy. V tom období žila, akoby sa mal život naozaj skončiť.

* * *

A jedného dňa, bolo to ešte pred Novým rokom, sa Ariana vybrala na správu cintorína. Chcela vybaviť povolenie, aby do otcovho hrobu mohla uložiť maminu urnu. Zatiaľ si ju ešte nevyzdvihla, v krematóriu jej kázali zavolať niekedy v prvom januárovom týždni. V zamyslení sa pomaly šinula úzkou cestičkou, opatrne našľapujúc tam, kde bola námraza. „Panin-ko,“ ozval sa mužský hlas. Ariana sa strhla. Uvidela asi tak

tridsaťpäťročného muža v pracovnej bunde, ktorého si všimla už predtým, bočným videním vnímala, že niekto v jej blízkosti chodí pomedzi hroby, no neuvedomovala si jeho prítomnosť. Muž na ňu upieral magické cigánske oči a ubezpečoval ju, že sa nemusí ničoho báť, je vraj spojený so správou cintorína. Bol to kamenár, volal sa Jožko a spýtal sa jej, či nepotrebuje vynoviť hrob. Tá predstava Arianu osvietila, bola presne tým, čo chcela v tej chvíli počuť. Samozrejme, že potrebuje, už niekoľko dní myslela na to, že rodičovský hrob vyžaduje opravu a Jožko ju v tejto myšlienke len utvrdil. Získal si ju na prvý pohľad, keďže sa podľa všetkého vyznal v svojom odbore a bol veľmi konkrétny. Zapôsobil na ňu aj tým, že mal obchodníckeho ducha, čo jej pripadalo akési vierohodné. Keď ho zaviedla k hrobu, hneď vedel, ako treba postupovať. „Vy na tom vašem hrobje... tam je váš nebohý otec?“ Pozrel na ňu. „Áno. A teraz tam bude aj mama, teda urna.“ „Tak to sa potom musí spraviť šachtica na tú úrnu, aby ste ju mali kam uložiť. A tu na náhrobku sa správa písmeňka vašej matky, ako sa volala?“ Z vrečka vytiahol zdrap papiera a tužku a zapísal si mamine meno, aj dievčenské, dátumy narodenia a úmrtia. Prstom písmeňka zráta: „To je štyridsaťpäť písmeň... Ešče sa to musí pozláčiť, lebo to máte už vyblednuté... To by bolo...“ Z druhého vrečka vyhrabal kalkulačku a vykalkuloval cenu. Nohou sa zaprel do náhrobného kameňa: „A podívejte, ten náhrobek sa vám ide zvaliť, musí sa upevniť a hrob sa vám prepadá, tu dokola sa musí ohradziť, spraviť sa betonový základ... To by stálo takých...“ A zase ťukal do kalkulačky.

Ariana Jožka pozorne počúvala, chvíľami ho prerušovala a začínala sa jednať, no vcelku so všetkým súhlasila. Bola si istá, že Jožko sa tu nezjavil náhodou, určite ho poslali, aby sa teraz stal jej prostredníkom, veď bolo jasné, že nebol spojený iba so správou cintorína. Očividne bol v tom najtesnejšom spojení s tými, ku ktorým sa teraz chcela priblížiť aj Ariana, mal blízko k mŕtvym a ona práve to potrebovala. Bežné reči o opravách hrobu a ich cenách ju povznášali a poskytovali ilúziu, že Jožko prišiel, aby ju spasil. Ariana spasenie prijímala a ničomu sa nevzpierala, len počúvala vnútorný hlas, že

sa má nechať Jožkom viesť. A o pár dní brigáda mladých Cigánikov na čele s majstrom (Jožkom) začala hrob opravovať. Ariana chodila na cintorín takmer dennodenne, aby skontrolovala kvalitu vykonaných prác. Činorodosť ju oživovala a dávala všetkému zmysel. Zistila, že je tiež veľmi praktická, takmer ako bola mama, a to ju naplňovalo zvláštnym optimizmom, až nečakaným v danej situácii. Keď ráno našla v mobile esemesku od Jožka, že sa stretnú o tretej pri hrobe, mala hneď dobrú náladu. Raz mu zavolala, aby sa stretli až o šiestej, lebo skôr nemá čas, na čo Jožko do telefónu vyhýbavo zaodráhal: „Víte, paninko, to rači né... Večer chcem byť rači doma...“ Jožko vedel všetko o mŕtvych na cintoríne. Neskôr jej povedal, že medzi mŕtvych sa večer nemá chodiť, aby sa nenarušil ich pokoj, ináč môžu robiť aj zle. Stretávali sa pri hrobe pravidelne v čase medzi druhou a pol štvrtou.

„Co říkáte, paninko, pječné?“

„Áno, je to pekné, hádam ešte tu trochu...“

„Aha.“

A Jožko hneď volal robotníka a ten sa majstrovi poslušne hlásil. A nanovo zlátil krivé písmenko alebo podľa vodováhy vyrovnával náhrobný kameň.

„Takto, paninko?“

Ariana bola spokojná. V snoch sa jej zjavovala mamina tvár, ktorá bola tiež zmierlivejšia a mala detsky všetečný výraz, akoby sa nevedela dočkať, čo bude nasledovať.

Potom o pár dní zatelefonovala do krematória. Povedala jej, že môže na druhý deň prísť a prevziať si urnu. Ariana pozrela do kalendára, bol pondelok 7. januára, na druhý deň malo byť ôsmeho. Hneď zrána sa dostavila do kancelárie, kde vyhládali urnu s maminým popolom. Na urne bol nalepený štítok s výpisom z knihy úmrtí, Ariana si prečítala mamine meno a ostatné údaje. Chytila urnu do rúk, objala ju a položila do nákupnej tašky. Zamyslela sa. V živote je veľa nepochopiteľného. Akási kovová, nepríťažlivá nádoba je zrazu všetkým, čo ostalo z drahého človeka... S taškou v ruke vyšla von na zľadovatený chodník, pošmykla sa a zastala. A premohli ju obavy, neodvažovala sa zísť dolu nevelkým briežkom.

Spomenula si na mamu... Čo by asi spravila v takej situácii? Mama... Ariana sa rozhladla okolo seba. Svietilo zimné slnko, staré sosny vrhali rozložené tienie. Prešla nabok k nízkemu múriku, o ktorý by sa mohla pri schádzaní oprieť. Netienili tam žiadne stromy a ľad sa na slnku roztápal. Krátko postála, až prekonala chvíľkové ochromenie. Potom rázne vykročila, vedela, že začatú vec treba dokončiť. S urnou v taške cestovala autobusom. Autobus šiel rýchlo, za oknom uplývajú sprejmi počarbané domy a záhony so špinavým snehom, z ktorého trčala suchá burina. Konečná zastávka bola cintorín, kam mal prísť kňaz z chrámu, ktorý mama navštevovala, a kde pri hrobe čakal Jožko.

Uvidela ich už z diaľky, ako tam stoja, velebný pán mal cez kabát prehodené biele rúcho a Jožko sa vyparádil do čierneho. Keď prišla na miesto, tašku s urnou postavila na lavičku a zvitála sa s oboma. Pán farár nemal veľa času a hneď pristúpil k vykonaniu obradu. Spevavým hlasom odriekal modlitby a kropeničkou so svätenou vodou opakovane offkaval hrob. Jožko stál diskkrétne obďaleč, aby svojou prítomnosťou neznesvätil modlenie a rituálne úkony. A Ariana, dolujúc zo svojho vnútra správne slová, sa modlila za pokoj matkinej duše a modlila sa za pokoj vlastnej duše, modlila sa tak, ako nikdy predtým. A v modlitbách poprosila otca, ateistu, aby prichýlil staronovú spolubývajúcu... Nakoniec odovzdala Jožkovi urnu a on ju uložil do malej šachty, vymurovanej na hrobe len prednedávnom. Šachtu uzavrel kamenným vrchnákom.

Po obrade sa páter s Arianou rozlúčil a rýchlo sa vzdaloval k vchodovej bráne. Ariana kráčala za ním. Vtom si spomenula na Jožka, obzrela sa a zakývala mu. Ale nezbadal ju, bol už medzi hrobmi a preveroval osadené náhrobky. Ariana pochopila, že prechod je ukončený. Bol zimný deň, jeden z januárových.